

WJD PANAMA 2019

Toespraak paus Franciscus opening van de WJD

Donderdag 24 januari 2019, Campo Santa Maria la Antigua

Dierbare jongeren, goeienamiddag!

Hoe goed is het om elkaar weer te ontmoeten, dit keer in een land dat ons met zo veel kleuren en warmte ontvangt! Nu we hier verzameld zijn in Panama, zijn de Wereldjongerendagen opnieuw een feest, een feest van vreugde en hoop voor de hele Kerk, en voor de wereld een groot getuigenis van geloof.

Ik herinner met dat enkele mensen in Krakau mij vroegen of ik er bij zou zijn in Panama; ik antwoordde hen toen: 'Ik weet het niet, maar Petrus zal er zeker bij zijn. Petrus zal er zijn.' Vandaag ben ik blij dat ik tegen jullie kan zeggen: Petrus is bij jullie, om het geloof en de hoop te vieren en te hernieuwen. Petrus en de Kerk stappen met jullie mee, en we willen jullie zeggen: wees niet bang, ga verder met diezelfde verfrissende energie en blijvende onrust die ons helpt en die ons ertoe brengt om blijer en meer beschikbaar te zijn, meer 'getuigen van het Evangelie' te zijn. Verder gaan, niet om een parallelle Kerk te creëren, die een beetje 'leuker' en 'cooler' zou zijn vanwege een evenement voor jongeren, met een of ander opsmukkend element, alsof dat zou volstaan om jullie gelukkig te maken. Zo'n manier van denken zou jullie niet respecteren; ze zou ook niet respecteren wat de Geest ons door jullie zegt.

Integendeel! Samen met jullie willen we de voortdurende nieuwheid en jeugdigheid van de Kerk ontdekken en opwekken, door onszelf steeds open te stellen voor deze genade van de Heilige Geest die zo vaak een nieuw Pinksteren bewerkt (cf. Jongerensynode, Slotdocument, nr. 60). Dat is slechts mogelijk - zoals we dat ook beleefd hebben tijdens de jongerensynode - als we onszelf aanmoedigen om luisterend op weg te gaan en als we door te luisteren elkaar kunnen aanvullen, als we de moed hebben om te getuigen en God te verkondigen in dienstbaarheid aan onze broeders en zusters, hetgeen steeds een concrete dienstbaarheid is. Als we samen op weg gaan, jongeren - altijd jongeren, net zoals in de geschiedenis van Amerika -, dan denk ik aan zij die als eerste op weg gingen

tijdens deze bijeenkomst, de jongeren van de inheemse jeugd: zij waren de eersten in Amerika en de eersten die op weg gingen tijdens deze ontmoeting. Een groot en krachtig applaus! Ook de jongeren met Afrikaanse roots hebben elkaar al ontmoet en gingen ons voor. Nog een applaus.

Ik weet dat het niet gemakkelijk was om naar hier te komen. Ik weet hoeveel moeite jullie hebben moeten doen en hoeveel offers jullie gebracht hebben om aan deze WJD deel te nemen. Vele dagen van werk, van toewijding, ontmoetingen om te reflecteren en te bidden hebben van de reis ernaartoe zelf ook al een beloning gemaakt. Een volgeling is niet gewoon iemand die naar een bepaalde plaats komt, maar iemand die met overgave vertrekt, die niet bang is om risico's te nemen en die aan de tocht begint. Als iemand aan een tocht begint, is hij al een volgeling. Als je stil blijft staan, ben je verloren. Een weg aanvatten, op weg zijn, dat is de grootste vreugde van een volgeling. Jullie hadden geen angst om een risico te nemen en op weg te gaan. En vandaag kunnen we terug op pad gaan, want dit pad werd al een tijdje geleden voorbereid in verschillende gemeenschappen.

We zijn afkomstig uit verschillende culturen en volkeren, we spreken verschillende talen en dragen verschillende soorten kleren. Elk van onze volkeren heeft een andere geschiedenis en heeft andere dingen meegemaakt. We verschillen op zoveel manieren van elkaar! Maar niets daarvan heeft ons ervan weerhouden om elkaar te ontmoeten en blij te zijn om samen te zijn, ons samen te amuseren, samen te vieren en samen te biechten in de naam van Jezus Christus. Geen enkel verschil hield ons tegen. En dat is mogelijk omdat we weten dat er iemand is die ons verbindt, die ons doet verbroederen. Jullie, beste vrienden, hebben veel offers gebracht om elkaar te kunnen ontmoeten en op die manier zijn jullie werkelijk de leraren en de bouwers geworden van de cultuur van ontmoeting. Deze ontmoeting is er geen in de aard van "Hallo, alles goed? Dag, tot ziens." Neen, de cultuur van ontmoeting doet ons samen op weg gaan vanuit onze verschillen, maar met liefde. Allen samen op dezelfde weg. Door jullie houding en jullie acties, jullie manier om naar de dingen te kijken, jullie verlangens en vooral jullie fijngevoeligheid, ontkrachten jullie het discours dat bedoeld is om verdeeldheid te zaaien, het gepraat dat zich bezig houdt met het uitsluiten of verdrijven van wie "niet zoals ons is". Zoals we in verschillende landen van Amerika zeggen: "No son gcu, gente como uno" ("*Het zijn geen mensen zoals wij*"). Jullie ontkrachten dit, wij zijn allemaal één, ondanks onze verschillen. Dat komt omdat jullie het instinct bezitten dat intuïtief weet dat "echte liefde geen rechtmatige verschillen uitwist, maar die verschillen harmoniseert in een hogere eenheid" (Benedictus XVI, Homilie van 25 januari 2006). Ik herhaal: "Echte liefde wist geen rechtmatige verschillen uit, maar harmoniseert ze in een hogere eenheid." Weten

jullie wie dit gezegd heeft? Weten jullie dat? Het was paus Benedictus XVI, die nu naar ons aan het kijken is en wij gaan hem een applaus geven. We sturen hem een groet van hieruit. Hij is naar ons aan het kijken op televisie. Groet paus Benedictus allemaal. Aan de andere kant weten we dat de vader van de leugens liever heeft dat mensen verdeeld zijn en ruzie maken. Hij is de meester van de verdeeldheid en houdt niet van een volk die geleerd heeft om samen te werken. Dat is een criterium om mensen te onderscheiden: de bruggenbouwers en de murenbouwers. Mensen die muren bouwen, zaaien angst en zijn erop uit om mensen te verdelen en te scheiden. Jullie willen bruggenbouwers zijn. Wat willen jullie zijn? [De jongeren zeggen: “Bruggenbouwers!"]. Goed zo! Daar hou ik van.

Jullie leren ons dat elkaar ontmoeten niet betekent dat je elkaar nabootst, op dezelfde manier denkt of dezelfde dingen doet. Dat is iets wat papegaaien doen. Elkaar ontmoeten is elkaar bemoedigen om iets anders te doen, namelijk binnengaan in die cultuur van ontmoeting. Het is een oproep en een uitnodiging om de durf te tonen om een gedeelde droom samen levendig te houden. We hebben vele verschillen, we praten andere talen, we kleden ons anders, maar laat ons alstublieft inzetten op een gemeenschappelijk droom. Dat kunnen we echt doen en het zal ons niet doen verdwijnen, maar het zal ons verrijken. Ja, een grote droom, een droom waar plaats is voor iedereen. De droom waarvoor Jezus zijn leven gaf aan het kruis, waarvoor de Heilige Geest werd uitgestort op de dag van Pinksteren en het vuur bracht in het hart van elke man en vrouw, in jullie harten en in dat van mij. Ja, ook op jouw hart staat het vuur van de Heilige Geest getatoeëerd, in de hoop een plaats te vinden om te groeien en zich te ontwikkelen. Een droom, een droom genaamd Jezus, gezaaid door de Vader – God zoals Hem, zoals de Vader, als mens gezonden door de Vader in het vertrouwen dat die in elk hart zou groeien en leven. Een concrete droom, die een persoon is, een droom die door onze aderen stroomt, onze harten in vervoering brengt en het doet dansen telkens wanneer we het gebod horen: “Gij moet elkaar liefhebben, zoals Ik u heb liefgehad, zo moet ook gij elkaar liefhebben. Hieruit zullen allen kunnen opmaken, dat gij mijn leerlingen zijt: als gij de liefde onder elkaar bewaart” (Joh. 13, 34-35). Hoe noemen wij onze droom? [De jongeren antwoorden: Jezus]. Ik hoor jullie niet. [De jongeren herhalen: Jezus].

Een heilige uit deze streek zei – luister goed – “Het christendom is geen verzameling van waarheden die we moeten geloven, of van regels die we moeten volgen, noch een verzameling van zaken die verboden zijn. Als we er zo naar kijken wordt het christendom iets afschrikwekkend. Het christendom is een Mens, die immens veel van mij hield, die mijn liefde vraagt en opeist. Het christendom is Christus.” (Heilige Oscar Romero, Homilie, 6 november 1977). Zeggen we het allemaal samen? [Het christendom is Christus.] Nog een keer! [Het christendom is Christus.] Het is Christus. Het betekent de droom

volgen waarvoor Hij zijn leven gaf: liefhebben met dezelfde liefde waarmee Hij ons heeft liefgehad. Hij hield niet 'half en half' van ons, Hij hield niet een beetje van ons, maar Hij hield volledig van ons. Hij vervulde ons met tederheid en liefde, Hij gaf zijn leven.

We kunnen ons afvragen: wat houdt ons bijeen? Waarom zijn we verbonden? Wat zorgt ervoor dat we elkaar willen ontmoeten? Weten jullie wat ons bijeen houdt? Het is de zekerheid dat Hij ons heeft liefgehad, dat we geliefd worden met een diepe liefde waarover we niet willen en kunnen zwijgen, een liefde die ons uitdaagt om op dezelfde manier te reageren: met liefde. Het is de liefde van Christus die ons aanspoort. (cf. 2 Kor. 5, 14).

Wees er aandachtig voor dat de liefde die ons verbindt een liefde is die niet overweldigt of onderdrukt, het is een liefde die niemand uitsluit of het zwijgen oplegt, een liefde die niet vernedert of domineert. Het is de liefde van de Heer, een liefde die er elke dag is, een discrete en respectvolle liefde, een vrije liefde en een liefde die bevrijdt, een liefde die heelt en verheft. De liefde van de Heer heeft meer te maken met opstaan dan met omlaag halen, met verzoenen dan met verbieden, met het geven van nieuwe kansen dan met veroordelen, met de toekomst dan met het verleden. Het is de stille liefde van een hand die zich uitstrekt om te dienen, een liefde vol toewijding. Het is de liefde die de aandacht niet naar zichzelf trekt. Het is liefde die niet zegt "kijk naar mij", maar een nederige liefde die zichzelf altijd aan anderen geeft met een uitgestoken hand, dat is de liefde die ons vandaag verbindt.

Ik vraag je: "Geloven jullie in deze liefde?" [De jongeren antwoorden: ja!]. Ik vraag nog iets anders: "Denken jullie dat deze liefde de moeite waard is?" [De jongeren antwoorden: ja!]. Eens antwoordde Jezus wanneer iemand een vraag stelde: "Als je gelooft, ga dan en doe hetzelfde." Heb geen angst om lief te hebben, heb geen angst voor die concrete liefde, die tedere liefde, die dienstbare liefde, die liefde die leven geeft.

Dit is dezelfde vraag en uitnodiging die tot Maria werd gericht. De engel vroeg haar of ze deze droom in haar schoot wilde dragen en die leven wilde geven, het tot vlees wilde laten worden. Maria had toen dezelfde leeftijd als velen onder jullie hier. En Maria zei: "Ziehier de dienstmaagd van de Heer, mij geschiede naar Uw woord" (Lc. 1, 38). Laten we allemaal de ogen sluiten en aan Maria denken. Zij was niet gek, zij wist zeer goed wat ze voelde in haar hart. Ze wist wat liefde was en antwoordde: "Ziehier de dienstmaagd van de Heer, mij geschiede naar Uw woord." In dit momentje van stilte vraagt Jezus aan elk van jullie: "Heb je er de moed voor? Wil je dit?" Denk aan Maria en antwoord: "Ik wil de Heer dienen, dat met mij gebeurt wat Hij wil." Maria vond de moed om 'ja' te

zeggen. Ze vond de kracht om leven te geven aan Gods droom. En dat is wat vandaag aan ieder van ons gevraagd wordt: Willen jullie Gods droom vlees laten worden door jullie handen, jullie voeten, jullie blik en jullie hart? Willen jullie dat de liefde van de Vader nieuwe horizonten opent en jullie op wegen brengt waaraan jullie nooit gedacht hadden, waarop jullie nooit gehoopt hadden, waarvan jullie nooit gedroomd hadden of die jullie nooit verwacht hadden, wegen die jullie harten blij maken en jullie hart doen zingen en dansen.

Hebben wij de moed om, net als Maria, tegen de engel te zeggen: “Zie, wij zijn de dienaars van de Heer, ons geschiede naar Uw woord.”? Antwoord nu niet luidop, maar in jullie hart. Er zijn vragen die enkel in stilte kunnen beantwoord worden.

Beste jongeren, het meest hoopvolle van deze Wereldjongerendagen, zal geen slotdocument zijn, noch een brief waarover consensus is of een te volgen programma. Neen, dat zal het niet zijn. Het meest hoopvolle van deze ontmoeting zullen jullie gezichten en gebed zijn. Dat geeft hoop. Het gezicht waarmee jullie naar huis gaan, het veranderde hart waarmee jullie terugkeren naar huis, het gebed dat jullie leerden zeggen met dat veranderde hart. Het meest hoopvolle van deze ontmoeting zal jullie gezichten zijn, jullie gebed en ieder van jullie zal terug naar huis gaan met de nieuwe kracht die voortkomt uit elke ontmoeting met anderen en met de Heer, vervuld van de Heilige Geest om de droom die van ons broeders en zusters maakt te blijven herinneren en te doen leven. We worden opgeroepen om ervoor te zorgen dat die droom niet uitdooft in het hart van onze wereld. Waar we ook zijn en wat we ook doen, we kunnen altijd omhoog kijken en zeggen: “Heer, leer mij om lief te hebben, zoals U ons heeft liefgehad.” Durven jullie deze woorden met mij herhalen? “Heer, leer mij om lief te hebben zoals U ons heeft liefgehad.” Nog een keer en nu nog luider. “Heer, leer mij om lief te hebben zoals U ons heeft liefgehad.”

Goed, aangezien we goed en welopgevoed willen zijn, kunnen we deze ontmoeting niet afsluiten zonder dank te zeggen. Dankjewel aan al diegenen die deze Wereldjongerendagen met zoveel enthousiasme hebben voorbereid. Hartelijk bedankt! Bedankt dat jullie elkaar hebben aangemoedigd om iets op te bouwen en om iedereen een welkom gevoel te geven, om ‘ja’ te zeggen tegen Gods droom om zijn zonen en dochters verenigd te zien. Dank aan aartsbisschop Ulloa en zijn team, die Panama hebben geholpen om vandaag niet alleen een kanaal te zijn die oceanen verbindt, maar ook een kanaal waarlangs Gods droom steeds weer nieuwe stromen vindt waarin die droom kan groeien, vermenigvuldigen en verspreid kan worden naar alle uithoeken van de aarde.

Vrienden en vriendinnen, moge Jezus jullie zegenen, dat wens ik met heel mijn hart. Dat de Heilige Maagd van Antigua jullie mag begeleiden opdat jullie, net als zij, zonder angst kunnen zeggen: “Hier ben ik. Mij geschiede naar Uw woord.” Bedankt!

Vertaling uit het Spaans: IJD, Jongerenpastoraal Vlaanderen